Evropski parlament
2024-2029

SPREJETA BESEDILA

P10_TA(2026)0224

Vse slabši položaj političnih zapornikov v Belorusiji, zlasti primer Aljaksandre Pulinovič

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 18. junija 2026 o vse slabšem položaju političnih zapornikov v Belorusiji, zlasti primeru Aljaksandre Pulinovič (2026/2766(RSP))

Evropski parlament,

– ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij o Belorusiji,

– ob upoštevanju členov 150(5) in 136(4) Poslovnika,

A. ker je bila 16-letna Aljaksandra Pulinovič januarja 2024 pridržana v primeru „Črni slavčki“ zaradi grafitov proti ruski vojni v Ukrajini, in sicer so jo zaprli v samico, ji onemogočili ustrezno pravno obrambo in stik s starši; ker je bila v sojenju, zaprtem za javnost, obsojena na več kot deset let zapora in nato vpisana na tako imenovani „seznam teroristov“;

B. ker njen primer ponazarja, kako beloruske oblasti protiteroristično zakonodajo uporabljajo za inkriminacijo mladih iz političnih razlogov;

C. ker Lukašenkov režim sistematično zatira politične nasprotnike, zagovornike človekovih pravic, novinarje, sindikaliste, študente, narodne manjšine in državljane, ki uveljavljajo svoje temeljne svoboščine; ker je 853 političnih zapornikov še vedno samovoljno pridržanih v nečloveških razmerah;

D. ker primeri Dzianisa Ivašina, Pavla Belavusa, Iharja Alineviča, Volhe Majorave, Alene Lazarčik, Aljaksandra Franckeviča, Viktarja Snehurja, Eduarda Babarike, Mikalaja Avtuhoviča, Uladzimirja Hundarja, Irine Melher, članov družin Rezanovič in Karsakov, Scjapana Latipava, Vjačaslava Areške in številnih drugih kažejo na hudo poslabšanje zdravja in uničujoče posledice nečloveških razmer v priporu, dolgotrajne osamitve in odrekanja ustrezne zdravstvene oskrbe;

E. ker se člen 411 beloruskega kazenskega zakonika sistematično

uporablja proti političnim zapornikom za samovoljno podaljšanje zaporne kazni na podlagi izmišljenih disciplinskih kršitev, s čimer se vzpostavlja mehanizem za pridržanja za nedoločen čas in prisilo; ker je bilo od leta 2020 na podlagi te določbe obsojenih več kot 80 političnih zapornikov, nekateri celo večkrat; ker se člen 411 uporablja za izsiljevanje pripornikov, za pritiskanje nanje, da bi režim zaprosili za pomilostitev, sodelovali v propagandnih dejavnostih ali sodelovali z oblastmi ter je postal instrument psihičnega mučenja in politične represije;

1. zahteva, naj se Aljaksandra Pulinovič in vsi politični zaporniki nemudoma in brezpogojno izpustijo ter naj se jim omogoči popolna rehabilitacija in povrnejo vse pravice; ponovno izraža neomajno solidarnost z vsemi političnimi zaporniki in njihovimi družinami;

2. poziva oblasti, naj odpravijo vse oblike slabega ravnanja s političnimi zaporniki, pridržanja brez možnosti stikov, odrekanja zdravstvene oskrbe in dostopa do odvetnikov in družine, prisilnega dela ter naj raziščejo smrti v priporu in obtožbe o mučenju;

3. ostro obsoja politično motiviran pregon Belorusov, zlasti zapiranje mladoletnikov, kot je Aljaksandra Pulinovič; obsoja zlorabo protiteroristične in protiekstremistične zakonodaje za inkriminacijo protivojnega izražanja, nestrinjanja mladih in izražanja solidarnosti z Ukrajino ter za zatiranje mirnega nestrinjanja, vključno z resnimi obtožbami mladih z namenom ustrahovanja; poziva, naj se odpravijo seznami teroristov in skrajnežev; poziva beloruske oblasti, naj spoštujejo Konvencijo OZN o otrokovih pravicah;

4. obsoja sistematično zlorabo člena 411 beloruskega kazenskega zakonika kot orodja za politično preganjanje in samovoljno podaljševanje kazni; poziva k njegovi takojšnji razveljavitvi; zahteva izpustitev in popolno pravno rehabilitacijo vseh oseb, obsojenih na podlagi te določbe; izraža globoko zaskrbljenost zaradi približno 50 političnih zapornikov, ki so še vedno zaprti na podlagi člena 411 in katerih življenja in zdravje so resno ogroženi zaradi dolgotrajnega pridržanja, zapiranja v samico ter drugih oblik nečloveškega in ponižujočega ravnanja;

5. priznava prizadevanja ZDA za izpustitev političnih zapornikov; vendar poudarja, da režim zapornike izpušča zgolj zaradi bojazni za preživetje lastnega gospodarstva brez pristne politične preobrazbe ali reform, ki bi lahko upravičile normalizacijo odnosov; vztraja, da sta izpustitev vseh političnih zapornikov in prenehanje zatiranja še vedno osnovna pogoja za politični dialog in gospodarsko sodelovanje; zahteva, naj se zaustavi deportacija izpuščenih političnih zapornikov in represija njihovih sorodnikov;

6. poziva EU, njene države članice in mednarodne partnerje, naj si še bolj prizadevajo za izpustitev vseh političnih zapornikov, med drugim

tako, da od beloruskih veleposlanikov zahtevajo informacije o stanju in lokaciji zapornikov, da spremljajo primere političnih zapornikov in izdajajo humanitarne vizume, ter poskrbijo za rehabilitacijo ter praktično in finančno podporo;

7. poziva Svet, naj razširi, okrepi in dosledno izvršuje ciljno usmerjene sankcije proti vsem osebam in subjektom, odgovornim za politično motivirane pregone, zatiranje in mučenje;

8. poziva EU in njene države članice, naj podprejo dokumentiranje zločinov, ki jih je zagrešil Lukašenkov režim, tudi na ravni OZN, in povečajo odgovornost prek mednarodnih mehanizmov, vključno z zadevo, ki jo je Litva vložila pri Mednarodnem kazenskem sodišču, ter preiskavami in nacionalnimi postopki na podlagi ekstrateritorialne in splošne pristojnosti;

9. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje podpredsednici/visoki predstavnici, Svetu, Komisiji, visokemu komisarju OZN za človekove pravice in dejanskim oblastem Belorusije.